

han opfattede hende saaledes, at det, som er det nyere, er det, som ligger denne jævne Bondekone allermest paa Sinde. Det er den Opfattelse, jeg ikke kan dele. Jeg synes ikke, at det er et Argument, man kan føre ind for denne Sag, thi Meningen med Kristendomsforkyndelsen maa dog ikke være den: Den sidste Nyhed, der kommer paa Torvet, er den, man skal følge og rette sig efter. Det var ikke Birkedals Mening med hans Forkyndelse. Tværtimod! Og det forekommer mig, at en Tankegang som denne — hvis den virkelig er Rørdams —, at man skal tale saaledes, som man mener det er tidssvarende, i Stedet for at spørge, hvad der er rigtigt, kun vil føre til, at man fører Menighedens Medlemmer helt ud i Stemninger, saa det bliver deres egne Meninger, deres egne Stemninger, der bliver det afgørende. Og det forekommer mig at være en noget usikker Vej at vise hen til. Det ærede Medlem brugte ogsaa den Udtalelse, som jeg har hørt er brugt i sin Tid af den bekendte Landbrugs-skoleforstander Jørgen Pedersen ved Dalum Landbrugsskole. Han satte som sit Motto: Altid paa Vej, aldrig færdig! Men det, jeg mener, vi aldrig skulde blive færdige med, men altid være paa Vej for, er, at man barnligt kunde indøve sig i Tro og Tillid til de Ord, som har været grundlæggende for hele den kristne almindelige Kirke fra dens første Dage indtil nu. Thi det er, saa vidt jeg forstaar, det store Skel, der sættes mellem den gamle og den nye Ryslinge Menighed og mellem den Birkedalske Forkyndelse og den nye Forkyndelse, som Rørdam er Talsmand for, at det store Spørgsmaal om Grundlaget for den almindelige Kristendom, som er dette: Hvem er Jesus af Nazareth? er han kun et Menneske eller er han det ikke? derom har Birkedal den Tro, som ogsaa stemmer overens med det gode Vidnesbyrd, som Peter fik, da han bekendte, at Kristus er den levende Guds Søn, at det er Sandhed. Thi er det ikke det, gentager jeg, hvad jeg tidligere har sagt: saa maa man betragte Kristendommen som et Bedrag mod Menneskene, hvad jeg ikke mener den er, for det var ikke noget Menneske muligt at skabe Oprejsning og Fornyelse af den faldne Menneskeslæggt, hvis han kun havde menneskelige Kræfter og af menneskelig Art til sin Raadighed. Og der-

for mener jeg, at naar Pastor Rørdam bruger den Indledning til sit Daabsritual: Lad os nu enhver, som vi bedst kan, saa er det ikke af Hensyn til de enkelte i Menigheden, som maaske kan have noget svært ved at tilegne sig hvert Led i Troens Ord, men jeg betragter det som et Slør over hans egen Tvivl. For hvem er det, der har skabt Tvivlen i Ryslinge Menighed om Daabspagtens Sandhed og Redelighed? Det er hverken Birkedal eller Poulsen; da jeg kendte Ryslinge Valgmenighed og var Medlem af den, mærkede jeg ikke hverken hos mig selv eller andre nogen Tvivl hverken om Ærligheden eller Redeligheden eller Sandheden i Daabsordene; for os gjaldt det om en daglig hjertelig og inderlig Tilegnelse i Tro af dette Ord; men det er Rørdam, der i sin Forkyndelse har skabt denne Tvivl. Hvis disse Ord ikke skal dække og tilsløre en Tvivl, er de jo i Virkeligheden inderlig overflødige, thi det er en Selvfølge, at ethvert Menneske, der fører sit Barn til Daaben, gør det i Overensstemmelse med det, som hans Hjerte tilsiger ham, og saa er disse Indledningsord en Unødvendighed, men naar Rørdam bruger dem, er det, fordi de rummer baade en Tro og en Tvivl, og det, der for mig er det uheldige, og som jeg mener grænser til det forargelige, er, at det er ham, der har skabt denne Tvivl om Trosordets Indhold, og for at dække over den benytter han denne Form for Indledningen til Fremsigelsen af Daabspagten, idet han for Resten ogsaa gaar bort baade fra Tilspørgselen om Forsagelsen og Troen i al Almindelighed, men slutter med at nævne Trosordet og ender med at spørge, om Barnet vil tilegne sig det, som denne Tro lyder paa. Det er det store Skel mellem den gamle Ryslinge Valgmenighed og Rørdam, og derfor forstaar jeg godt, at den højtærede Minister har overvejet denne Sag nøje og har søgt at faa saa megen og grundig Oplysning om hele Forholdet som muligt. Men da Rørdam og hans Menighed ikke kunde afvente et Svar fra Ministeriet og en Afslutning paa de Forhandlinger, der var indledet, griber han til paa egen Haand tillige med sin Menighed, og derfor maa de tage Følgerne. Og Følgerne er blevet, at Ministeren har taget Anerkendelsen som Valgmenighedspræst fra ham, men hensynsfuld overfor Menigheden selv har han givet den en Frist paa 6 Maaneder